

โครงการประชุมรับฟังความคิดเห็น การปฏิรูประบบบำนาญประกันสังคม

เรื่อง แนวทางการปฏิรูประบบบำนาญประกันสังคม

โดย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม (นางนิตดา เสนีย์มโนมัย)

หัวข้อนำเสนอ

- รูปแบบบำนาญประกันสังคมปัจจุบัน
  - ระบบกำหนดสิทธิประโยชน์ (Defined Benefits)
  - การบังคับให้บำนาญ
- 3 ประเด็นการปฏิรูป
  - ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ
  - ประเด็นที่ 2 เพิ่มสิทธิประโยชน์การประกันสุขภาพต่อเนื่องแก่ผู้รับบำนาญ
  - ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญ

รูปแบบการจ่ายเงินบำนาญ

แบบกำหนดประโยชน์ทดแทน

เช่น ประโยชน์ทดแทนกรณี
ชราภาพกองทุนประกันสังคม

- กำหนดอัตราบำนาญขั้นต่ำ
- ค่าจ้างและระยะเวลาการนำส่งเงินสมทบจะนำมาใช้ในการคำนวณบำนาญ
- มูลค่าเงินบำนาญที่ได้รับตลอดชีวิตสูงกว่าเงินสมทบที่จ่ายเข้ากองทุน

แบบบัญชีเฉพาะตัว

เช่น เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

- ไม่กำหนดอัตราบำนาญขั้นต่ำ
- บางประเทศจ่ายเป็นเงินก้อนครั้งเดียว บางประเทศแบ่งจ่ายเป็นงวดโดยนำเงินสมทบสะสมมาคำนวณตามระยะเวลาที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่
- มูลค่าเงินบำนาญจะเท่ากับมูลค่าเงินสมทบที่จ่ายเข้ากองทุน

Defined Benefits

- ✓ DB = กำหนดสิทธิประโยชน์ตามสูตร
- ✓ บำนาญที่จะได้รับขึ้นอยู่กับ
  - ✓ ระยะเวลาการทำงาน
  - ✓ ค่าจ้างเฉลี่ย
- ✓ รับประกันสิทธิประโยชน์
  - ✓ ผู้ประกันไม่ต้องรับความเสี่ยงจากตลาดการเงิน
  - ✓ สามารถออกแบบเพื่อสร้างการกระจายรายได้ เพื่อให้ทุกคนมีบำนาญที่เพียงพอ ถึงแม้จะมีรายได้น้อย

เงื่อนไขการเกิดสิทธิ

- ✓ อายุ 55 ปีบริบูรณ์
- ✓ สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตน
- ✓ ส่งเงินสมทบไม่ต่ำกว่า 180 เดือน (15 ปี)

อัตราบำนาญ

- ✓ ขั้นต่ำ คิดเป็น 20 % ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย
- ✓ เพิ่มเติม 1.5 % ต่อ 1 ปี ที่ส่งเงินสมทบมากกว่า 15 ปี

จำนวนเงินบำนาญ

- ✓ ช่วงแรกอยู่ระหว่าง 2,000 - 3,000 บาท/เดือน/คน
- ✓ หากทำงานต่อ → จำนวนปีส่งเงินสมทบเพิ่มขึ้น → **เงินบำนาญเพิ่มขึ้น**

Defined Contributions: สำหรับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

- ✓ DC = กำหนดอัตราเงินสมทบหรืออัตราการออม
- ✓ บำนาญที่จะได้รับขึ้นอยู่กับ
  - ✓ เงินต้น
  - ✓ ผลตอบแทนการลงทุน
- ✓ ไม่รับประกันสิทธิประโยชน์
  - ✓ ผู้ประกันรับความเสี่ยงจากตลาดการเงิน ตัวอย่างของ Provident Fund ในแคนาดาพบว่า ผู้เกษียณห่างกัน 5 ปีรับบำนาญต่างกันเท่าตัวเนื่องจากผลจากตลาดการลงทุนที่แปรผันในช่วงใกล้เกษียณ
  - ✓ ไม่สามารถออกแบบเพื่อสร้างการกระจายรายได้ เป็นระบบที่เป็นขั้นเสริมสำหรับผู้มีรายได้ดี ส่วนผู้มีรายได้น้อยมีกำลังออมน้อยก็จะได้บำนาญน้อย

ตัวอย่าง การคำนวณบำนาญ

นาย A เริ่มทำงานอายุ 25 ปี เกษียณอายุ 60 ปี ค่าจ้างเฉลี่ย 15,000 บาท

มีเงินสะสมในกองทุนชราภาพ จำนวน 825,000 บาท

(อายุเฉลี่ยของคนอายุ 60 ปี จะมีชีวิตหลังเกษียณอีก = 24 ปี)

บำนาญแบบกำหนดประโยชน์ทดแทน	บำนาญแบบบัญชีรายตัว
ได้รับบำนาญในอัตรา 50%	ไม่กำหนดอัตราเงินบำนาญ
= เดือนละ 7,500 บาท	คำนวณบำนาญจากเงินสะสม 825,000 บาท
	บำนาญรายเดือน = $825,000 \div 24$ ปี = 41,250 บาท/ปี (3437.5 บาท/เดือน)
มูลค่าเงินบำนาญรวม 24 ปี = 2,160,000 บาท	หากต้องเพิ่มมูลค่าเงินสะสมเพื่อให้ได้รับบำนาญ เดือนละ 7,500 บาทเป็นระยะเวลา 24 ปี ต้องได้ผลตอบแทนจากการนำเงินสะสมไปลงทุน ในอัตราสูงถึง 12%

ความคุ้มค่าของบำนาญ

ตัวอย่าง บำเหน็จหรือบำนาญอะไรคุ้มกว่ากัน

อายุเริ่มทำงาน	25
อายุวางแผนเกษียณ	60
เงินเดือน	15,000

เงินออมสะสมเมื่อขึ้นเกษียณ	
ยอดเงินต้น	367,200
ดอกเบี้ย	458,337
ประมาณการจากดอกเบี้ย 4% ต่อปี ยอดสะสมรวม	825,537

ได้บำนาญเดือนละ
7,500

บำเหน็จ

ข้อดี

- ใช้เงินได้ตามใจชอบ
- หากบริหารเงินได้ดี อาจทำผลตอบแทนได้เท่ากับที่ได้จากบำนาญ

ข้อเสีย

- จำนวนเงินจำกัด
- การเข้าถึงเงินก่อนได้ ทำให้สามารถนำไปใช้จ่าย และเร็วเกินควร
- หากบริหารเงินไม่ดี ตัดสินใจลงทุนผิดพลาด หรือตลาดลงทุนให้ผลตอบแทนต่ำ อาจทำให้เงินหมดได้

ข้อดี

- รับประกันรายได้ทุกเดือน ตลอดชีวิต
- ไม่ต้องนำเงินไปลงทุนเอง และกองทุน DB รับประกันบำนาญโดยไม่ขึ้นอยู่กับตลาดการลงทุน

ข้อเสีย

- ไม่สามารถนำเงินออมของตนเองไปใช้พร้อมกันได้ทั้งหมด
- ไม่สามารถนำเงินไปลงทุนได้ด้วยตนเอง

บำนาญกับการประกันสังคม

แนวปฏิบัติ

- กองทุนบำนาญแบบ DB (กองทุนรวม) บังคับให้รับสิทธิประโยชน์เป็นบำนาญ เหมือนกันทั่วโลก
- กองทุน DC (บัญชีรายบุคคล) อาจให้เลือกรับเงินก้อนได้ แต่ในช่วงหลังได้มีการบังคับให้เปลี่ยนเงินก้อนเป็นบำนาญรายเดือน
  - สิงคโปร์บังคับแล้ว
  - มาเลเซียกำลังศึกษาแนวทาง
- องค์การแรงงานระหว่างประเทศกำหนดมาตรฐานคุ้มครองทางสังคมด้านความมั่นคงของรายได้หลังเกษียณ
  - ผู้ทำงาน 30 ปี ควรได้รับบำนาญไม่ควรน้อยกว่า 40% ของรายได้ก่อนเกษียณ
  - **ไม่ถือว่าบำเหน็จเป็นการคุ้มครองทางสังคม**

บ้านานาญกับการประกันสังคม

ทำไมต้องบังคับ

- ธรรมชาติของมนุษย์อยากได้สิ่งที่จับต้องได้ทันที โดยไม่คอยคำนึงถึงผลระยะยาว
  - มาเลเซีย พบว่า ผู้รับเงินก้อนมากกว่า 50% นำเงินไปใช้หมดภายใน 5 ปี ประสบปัญหาผู้สูงอายุยากจนขาดรายได้ รัฐต้องหาทางแก้ไข
- รัฐต้องบังคับให้ประชาชนทำในสิ่งที่ไม่อยากทำ เพื่อผลที่ดีต่อประชาชนเอง
  - สวมหมวกกันน็อก และคาดเข็มขัดนิรภัย เพื่อความปลอดภัยของชีวิต
  - ออมเงินและรับบ้านานาญ เพื่อความปลอดภัยของสถานะการเงินยามเกษียณ
- ข้อมูลโครงสร้างประชากรและอายุขัยของผู้สูงอายุ พบว่าคนไทยที่มีอายุถึง 55 จะมีอายุอยู่ต่ออีก 27 ปีโดยเฉลี่ย
  - การนำบำเหน็จไปลงทุนเพื่อให้จ่ายบ้านานาญได้ 27 ปี จะต้องทำผลตอบแทนได้ถึง 11% - 13% ต่อปี

จำนวนประชากรอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

จำนวนประชากรในวัยทำงานมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

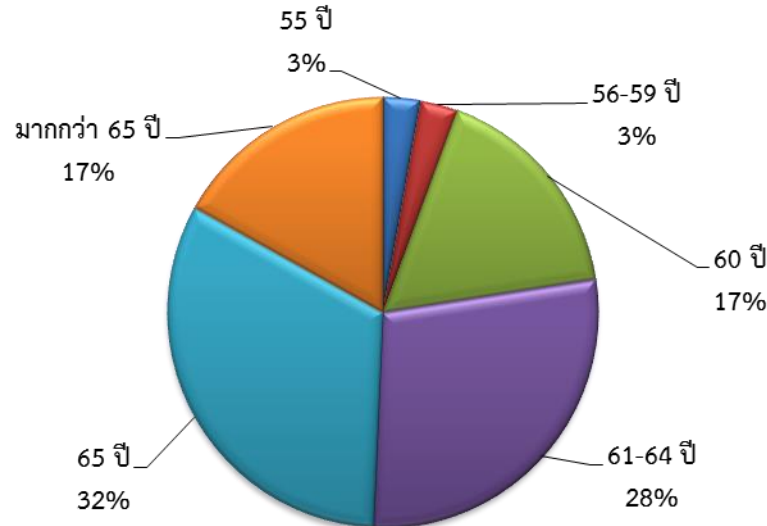
เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะยาว

การกำหนดอายุรับบำนาญขั้นต่ำ

- ปัจจุบัน กว่า 94% ของประเทศทั่วโลกกำหนดอายุรับบำนาญขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 60 ปี
- ประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) กำหนดอายุเกษียณอยู่ระหว่าง 60 – 67 ปี
- ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงประเทศไทย อายุเกษียณอยู่ในช่วงอายุ 55-60 ปี

การกำหนดอายุรับบำนาญขั้นต่ำ (ร้อยละของประเทศทั่วโลก)

การกำหนดอายุเกษียณในประเทศไทย

- ภาคเอกชนในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายกำหนดอายุเกษียณไว้ชัดเจน
- การกำหนดอายุเกษียณในภาคเอกชนเป็นข้อตกลงระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง
- ปัจจุบันภาคเอกชนไทยหลายแห่งได้เริ่มมีการปรับข้อตกลงการจ้างงานโดยปรับอายุเกษียณจากอายุ 55 ปีเป็นอายุ 60 ปี
  - ✓ ช่วยเพิ่มกำลังแรงงานของประเทศ
  - ✓ แก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร
  - ✓ ช่วยลดภาระของแรงงานวัยทำงานที่ต้องเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่ขาดรายได้
  - ✓ ช่วยเพิ่มรายได้รวมของประเทศสูงขึ้นตามแผน Thailand 4.0

เงินออมในวัยเกษียณ

เมื่อประชากรมีอายุยืนขึ้น จำเป็นต้องมีเงินสำรองเตรียมไว้ใช้ยามเกษียณมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการดำรงชีพหลังเกษียณ การดูแลสุขภาพ หรือเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อให้มีเงินบำนาญเพียงพอต่อการดำรงชีวิตหลังเกษียณ คือ...

- ✓ จำนวนปีการทำงาน
- ✓ ฐานค่าจ้าง

การคำนวณเงินบำนาญรายเดือน

- ✓ อัตราเงินสมทบ

การปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์ในอนาคต

ศึกษาโดย...

นักวิชาการ
ILO

คณะอนุ
กรรมการ

คณะกรรมการ
ประกันสังคม

ผู้มีส่วน
เกี่ยวข้อง
ให้ความเห็น

เพื่อ...ประโยชน์ของผู้ประกันตนที่จะเป็นผู้รับบำนาญทั้งใน
ปัจจุบันและในอนาคต

3 ประเด็นการปฏิรูป

- ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ
- ประเด็นที่ 2 เพิ่มสิทธิประโยชน์การประกันสุขภาพต่อเนื่องแก่ผู้รับบำนาญ
- ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญ

ประเด็นที่ 1 อายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

- ❑ แนวทางที่ 1 คงแบบเดิม (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ)
- ❑ แนวทางที่ 2 ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากบำนาญที่ควรได้
- ❑ แนวทางที่ 3 ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากเงินออมในบัญชี
- ❑ แนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

แนวทางที่ 1 คงอายุการรับสิทธิรับบำนาญไว้ที่ 55 ปี เงื่อนไขและเงินบำนาญแบบเดิม (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ)

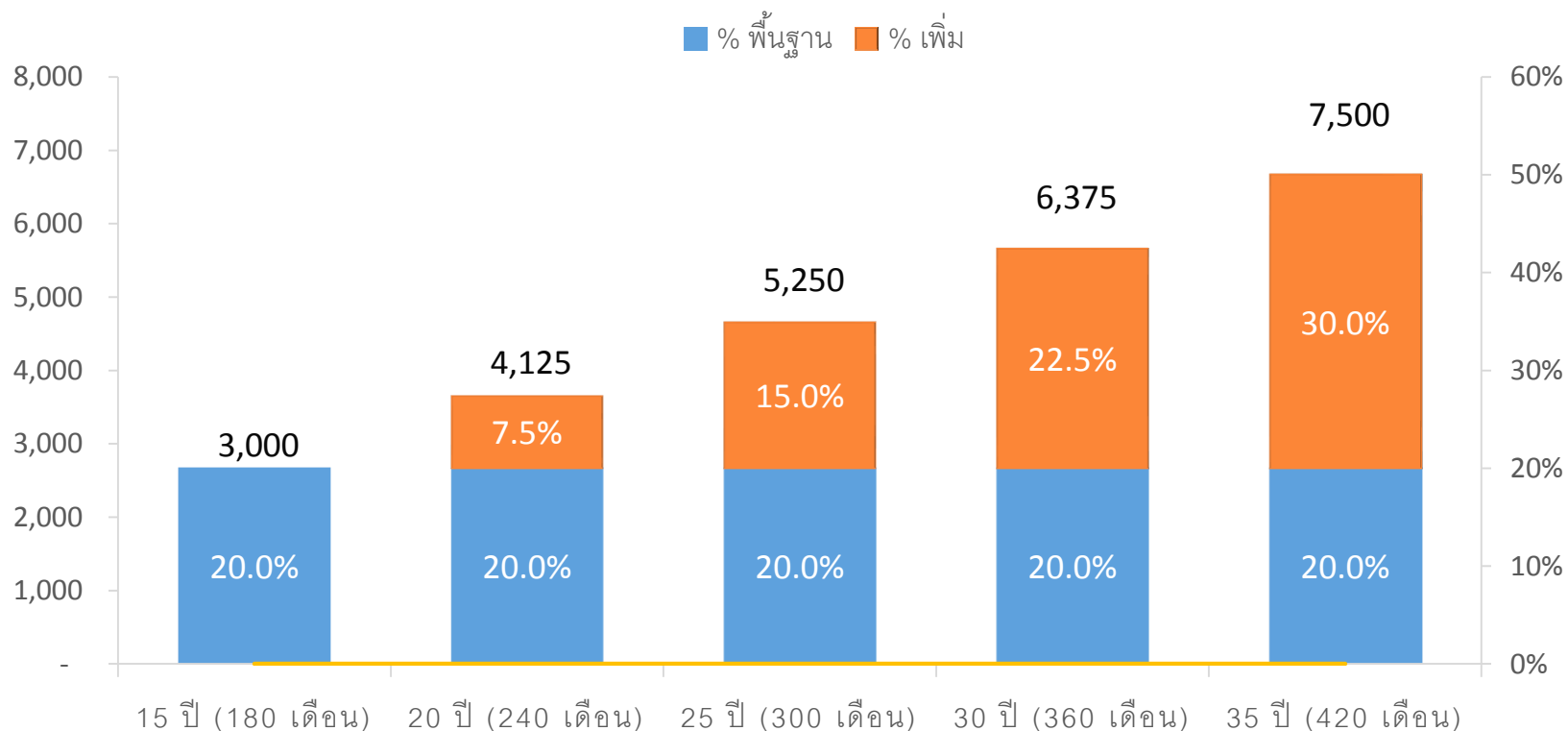
เงินบำนาญ = $[20\% + (1.5\% \times \text{จำนวนปีที่ส่งเงินสมทบเกิน 180 เดือน})] \times \text{ค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย}$

ระยะเวลา ที่ส่งเงินสมทบ	อัตราเงินบำนาญ	จำนวนเงินบำนาญ (บาท/เดือน)
15 ปี (180 เดือน)	20.0%	3,000
20 ปี (240 เดือน)	27.5%	4,125
25 ปี (300 เดือน)	35.0%	5,250
30 ปี (360 เดือน)	42.5%	6,375
35 ปี (420 เดือน)	50.0%	7,500

หมายเหตุ : ผู้ประกันตนมีค่าจ้างเฉลี่ยเท่ากับ 15,000 บาท

ระยะเวลาส่งเงินสมทบ

ตัวอย่าง

นาย A มีค่าจ้างเฉลี่ย 15,000 บาท
มีระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี

แนวทางที่ 1

เกษียณที่อายุ 55 ปี

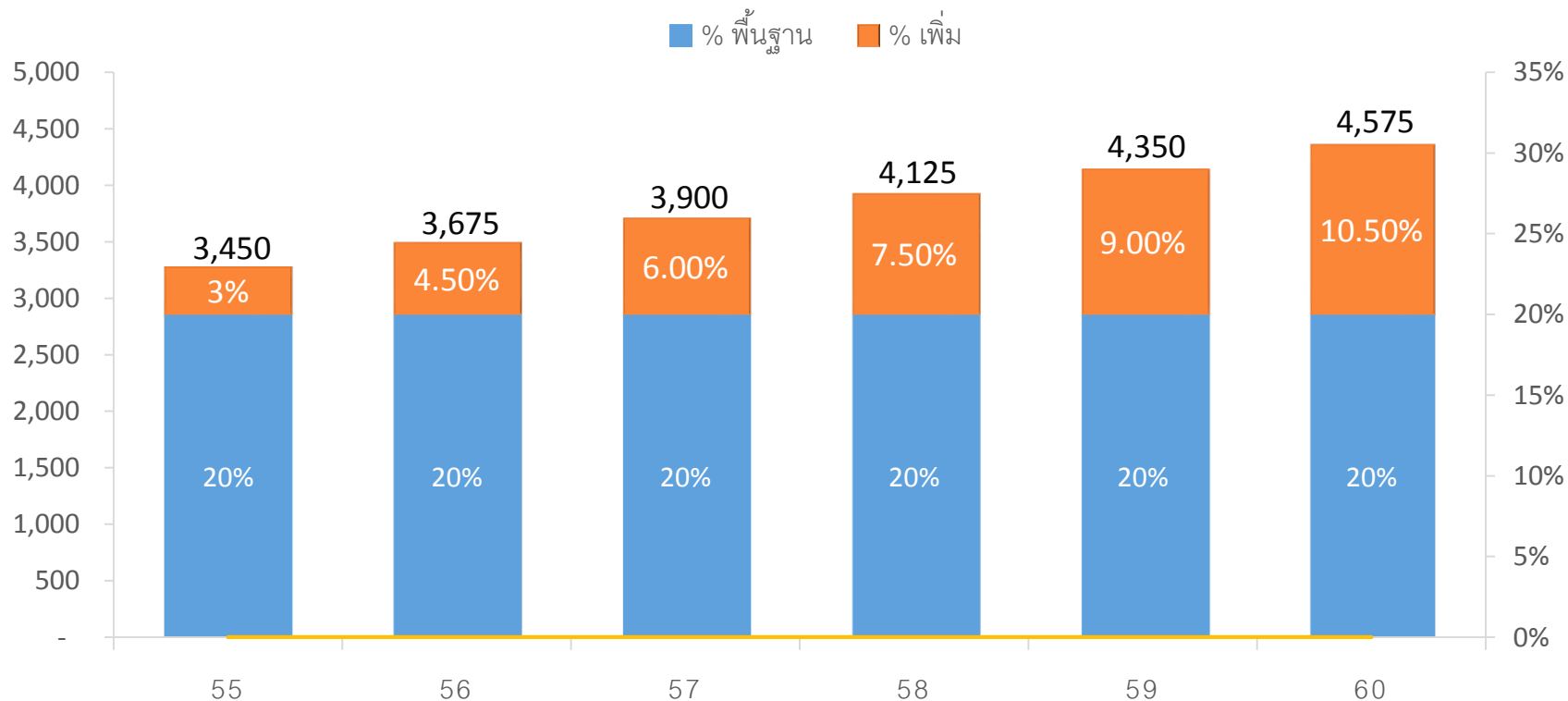
ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 55 ปี
3,450 บาทต่อเดือน ตลอดชีวิต

เกษียณที่อายุ 60 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 60 ปี
4,575 บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

แนวทางที่ 1 ฐานเงินเดือน 15,000 บาท

ระยะเวลาการทำงาน

แนวทางที่ 1 ฐานเงินเดือน 10,000 บาท

ตัวอย่าง

นาย B มีค่าจ้างเฉลี่ย 10,000 บาท
มีระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี

แนวทางที่ 1

เกษียณที่อายุ 55 ปี

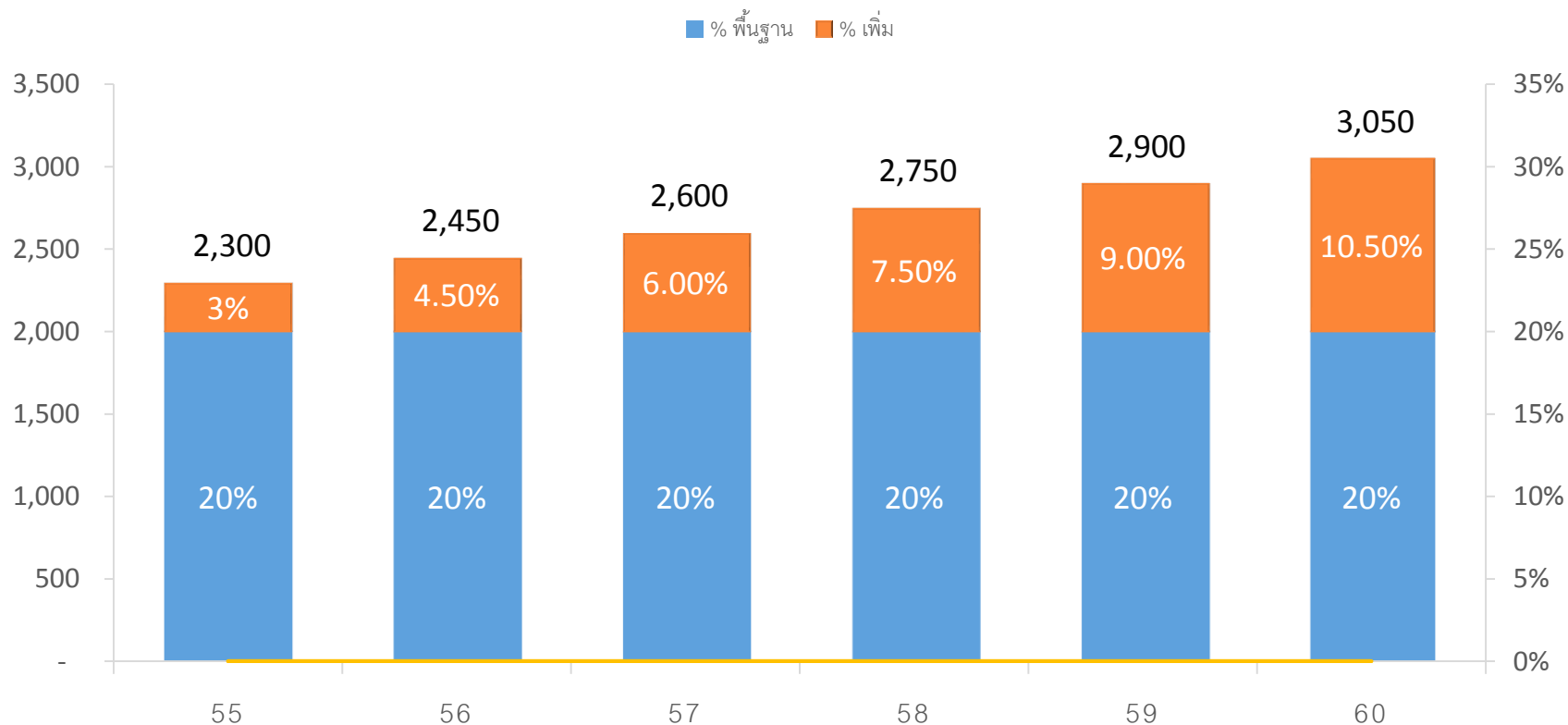
ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 55 ปี
2,300 บาทต่อเดือน ตลอดชีวิต

เกษียณที่อายุ 60 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 60 ปี 3,050
บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

ระยะเวลาการทำงาน

□ **แนวทางที่ 2** ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญแบบสากล ค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากบำนาญที่ควรได้

- ✓ การขยายอายุการมีสิทธิกำหนดด้วย ปี พ.ศ. เกิดของผู้ประกันตน
- ✓ มีการประกาศล่วงหน้าและทยอยปรับอายุเพิ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- ✓ กำหนดสิทธิประโยชน์ ชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่าน ให้แก่ผู้ที่มีความจำเป็นต้องเกษียณก่อนรับบำนาญได้ ตามจำนวนเดือนที่ต้องรอคอย เช่น หากต้องรับบำนาญเมื่ออายุ 58 ปี แต่ออกจากงานและขอเกษียณอายุที่ 56 ปี 4 เดือน จะได้รับการชดเชยเท่ากับบำนาญ 1 ปี 8 เดือน = 20 เดือน ให้เป็นเงินก้อนเมื่ออายุ 56 ปี 4 เดือน

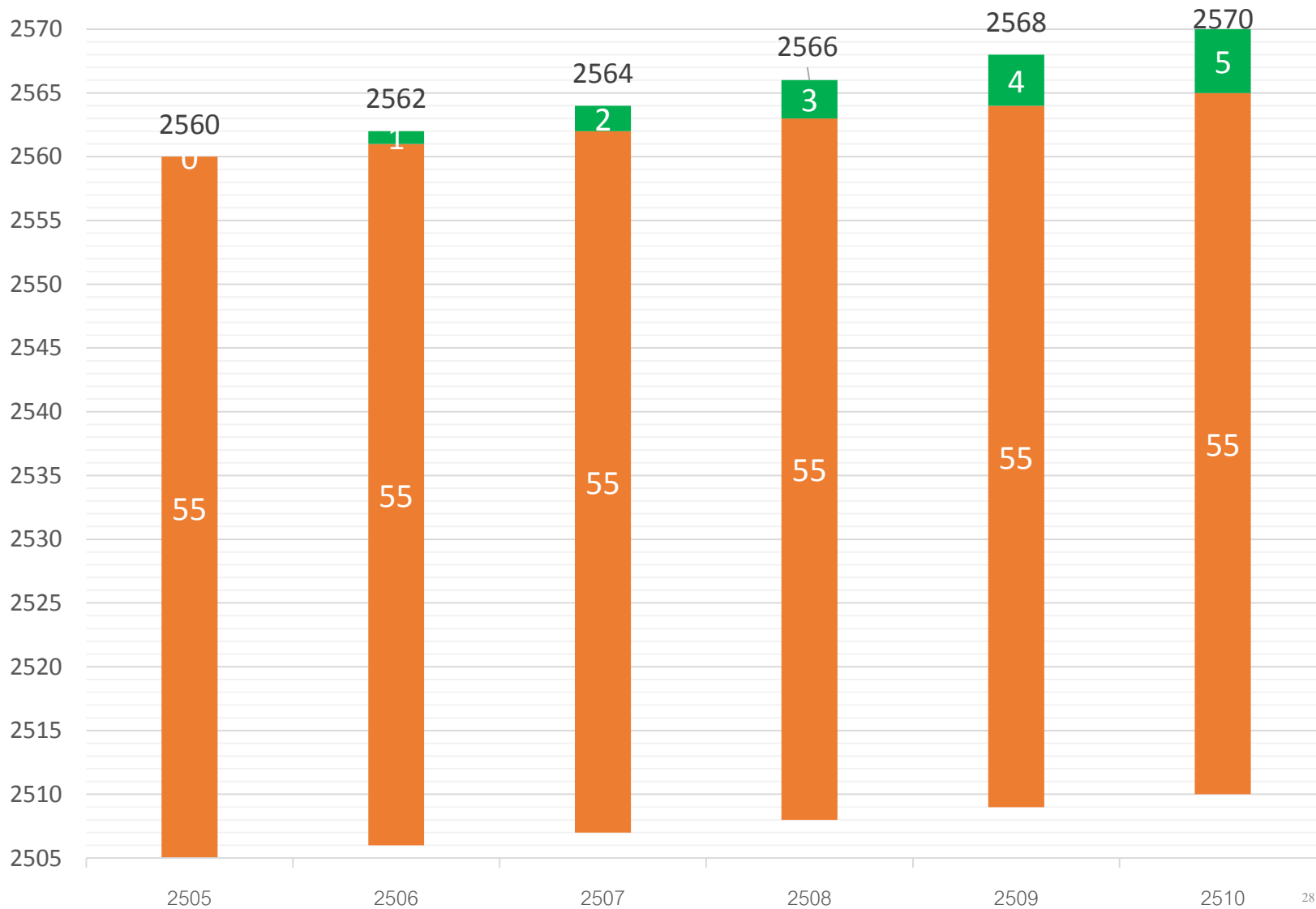
แนวทางที่ 2 แนวทางกฎหมาย

ตารางกำหนดอายุรับบำนาญขั้นต่ำและบำเหน็จชดเชยสูงสุด (หากกำหนดขยายอายุรับบำนาญเริ่มในปี 2561)

พ.ศ. เกิด	อายุเกิดสิทธิ	ระยะเวลารอคอยสูงสุด	บำเหน็จชดเชยสูงสุด
<=2505	55 ปี	-	-
2506	56 ปี	12 เดือน (1 ปี)	ไม่เกิน 10 เดือน
2507	57 ปี	24 เดือน (2 ปี)	ไม่เกิน 20 เดือน
2508	58 ปี	36 เดือน (3 ปี)	ไม่เกิน 30 เดือน
2509	59 ปี	48 เดือน (4 ปี)	ไม่เกิน 30 เดือน
2510	60 ปี	60 เดือน (5 ปี)	ไม่เกิน 30 เดือน
2511	60 ปี	60 เดือน (5 ปี)	ไม่เกิน 20 เดือน
2512	60 ปี	60 เดือน (5 ปี)	ไม่เกิน 10 เดือน
>=2513	60 ปี	60 เดือน (5 ปี)	-

ใช้ระยะเวลาขยายอายุรับบำนาญ 10 ปี

แนวทางที่ 2 ตัวอย่างการขยายอายุเกิดสิทธิเป็น 56 ปี

ตารางกำหนดอายุรับบำนาญ อายุเกิดสิทธิ 56 ปี

ตัวอย่าง กรณีเกิดเดือนเมษายน

อายุ ณ เวลาที่สิ้นสภาพผู้ประกันตน	เดือนที่ออกจากงาน	ต้องรอ	บำเหน็จชดเชยสูงสุด
55 ปี	เมษายน	12 เดือน	10 เดือน
55 ปี 1 เดือน	พฤษภาคม	11 เดือน	10 เดือน
55 ปี 2 เดือน	มิถุนายน	10 เดือน	10 เดือน
55 ปี 3 เดือน	กรกฎาคม	9 เดือน	9 เดือน
55 ปี 4 เดือน	สิงหาคม	8 เดือน	8 เดือน
55 ปี 5 เดือน	กันยายน	7 เดือน	7 เดือน
55 ปี 6 เดือน	ตุลาคม	6 เดือน	6 เดือน
55 ปี 7 เดือน	พฤศจิกายน	5 เดือน	5 เดือน
55 ปี 8 เดือน	ธันวาคม	4 เดือน	4 เดือน
55 ปี 9 เดือน	มกราคม	3 เดือน	3 เดือน
55 ปี 10 เดือน	กุมภาพันธ์	2 เดือน	2 เดือน
55 ปี 11 เดือน	มีนาคม	1 เดือน	1 เดือน
56 ปี	เมษายน	เริ่มรับบำนาญ	

แนวทางที่ 2 ฐานเงินเดือน 15,000 บาท

ตัวอย่าง

นาย A เกิด 2507 มีค่าจ้างเฉลี่ย 15,000 บาท
มีระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี

แนวทางที่ 2

เกษียณก่อนกำหนดที่
อายุ 55 ปี

- บำนาญเมื่ออายุ 57 ปี = 3,450 บาท ต่อเดือนตลอดชีวิต
- บำเหน็จชดเชยเมื่ออายุ 55 ปี = 69,000 บาท
(3,450 บาท x 20 เดือน)

เกษียณตามกำหนดที่
อายุ 57 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 57 ปี
3,900 บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

แนวทางที่ 2 ฐานเงินเดือน 10,000 บาท

ตัวอย่าง

นาย B เกิด 2508 มีค่าจ้างเฉลี่ย 10,000 บาท
มีระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี

แนวทางที่ 2

เกษียณก่อนกำหนดที่
อายุ 55 ปี

- บำนาญเมื่ออายุ 58 ปี = 2,300 บาท ต่อเดือนตลอดชีวิต
- บำเหน็จชดเชยเมื่ออายุ 55 ปี = 69,000 บาท
(2,300 บาท x 30 เดือน)

เกษียณตามกำหนดที่
อายุ 58 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 58 ปี
2,750 บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

Interactive Demo

□ **แนวทางที่ 3** ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากเงินออมในบัญชี

- ✓ การขยายอายุการมีสิทธิกำหนดด้วย ปี พ.ศ. เกิดของผู้ประกันตน
- ✓ มีการประกาศล่วงหน้าและทยอยปรับอายุเพิ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- ✓ กำหนดสิทธิประโยชน์พิเศษช่วงเปลี่ยนผ่านให้แก่ผู้ที่มีความจำเป็นต้องเกษียณก่อนรับบำนาญ สามารถเลือกรับบำเหน็จก่อนรับบำนาญ โดยคำนวณเป็นอัตราส่วนจากเงินออมในบัญชี ไม่เกินร้อยละ 30 แต่เมื่อเลือกแล้วจะได้รับบำนาญลดลง

หมายเหตุ: ต้องศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน ความเหมาะสมต่อการประกันรายได้ที่เพียงพอของผู้สูงอายุระยะยาว และการกำหนดอายุขั้นต่ำในการเกิดสิทธิที่เหมาะสม

แนวทางที่ 3 แนวทางกฎหมาย

ตารางกำหนดอายุรับบำนาญขั้นต่ำและบำเหน็จชดเชยสูงสุด (หากกำหนดขยายอายุรับบำนาญเริ่มในปี 2561)

พ.ศ.เกิด	อายุเกิดสิทธิ	ปีที่เกิดสิทธิ	บำเหน็จ	ลดบำนาญ
2505 หรือก่อนหน้า	55 ปี	-	-	-
2506	56 ปี	2562	10%	1.5%
2507	57 ปี	2564	15%	3%
2508	58 ปี	2566	20%	4.5%
2509	59 ปี	2568	25%	6%
2510	60 ปี	2570	30%	7.5%
2511 เป็นต้นไป	60 ปี	2571 เป็นต้นไป	-	-

แนวทางที่ 3 ฐานเงินเดือน 15,000 บาท

ตัวอย่าง

นาย A เกิด 2507 มีค่าจ้างเฉลี่ย 15,000 บาท
มีระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี

แนวทางที่ 3

เกษียณก่อนกำหนด
ที่อายุ 55 ปี

- บำเหน็จเมื่ออายุ 55 ปี = 30,000 บาท
(15% × 200,000 บาท)
- รับบำนาญเมื่ออายุ 57 ปี = 3,346.50 บาทต่อเดือนตลอด
ชีวิต (97% × 3,450 บาท)

เกษียณตามกำหนดที่
อายุ 57 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 57 ปี
3,900 บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

ตัวอย่าง

นาย B เกิด 2508 มีค่าจ้างเฉลี่ย 10,000 บาท มี
ระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี

แนวทางที่ 3

เกษียณก่อนกำหนดที่
อายุ 55 ปี

- บำเหน็จเมื่ออายุ 55 ปี = 26,000 บาท
($20\% \times 130,000$ บาท)
- รับบำนาญเมื่ออายุ 58 ปี = 2,196.50 บาทต่อเดือน
ตลอดชีวิต ($95.5\% \times 2,300$ บาท)

เกษียณตามกำหนดที่
อายุ 58 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 58 ปี
2,750 บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

Interactive Demo

แนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง

1. ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ มีอายุรับบำนาญขั้นต่ำ 60 ปี
2. ผู้ประกันตนเดิม สามารถเลือกรับบำนาญได้เมื่ออายุไม่ต่ำกว่า 55 ปี
3. ผู้ประกันตนเดิมที่เลือกใช้สิทธิรับบำนาญหลังอายุ 55 ปี จะได้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม
- สามารถเลือกรับบำนาญได้ส่วนหนึ่งตามระยะเวลาการส่งเงินสมทบ (ไม่เกินร้อยละ 30)
โดยผู้ที่เลือกรับบำนาญก่อนบำนาญจะได้รับบำนาญที่ลดลง

หมายเหตุ: ต้องศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน ความเหมาะสมต่อการประกันรายได้ที่เพียงพอของผู้สูงอายุระยะยาว และการกำหนดอายุขั้นต่ำในการเกิดสิทธิที่เหมาะสม

แนวทางที่ 4 ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

แฝด ก รายได้ 15,000 บาท เข้าระบบประกันสังคม
เมื่ออายุ 25 ปี ก่อนแก้กฎหมายขยายอายุ

แนวทางที่ 4

เกษียณที่อายุ 55 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 55 ปี 6,375
บาทต่อเดือน ตลอดชีวิต

เกษียณที่อายุ 60
ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ
60 ปี 7,500 บาท ต่อเดือน
ตลอดชีวิต

หรือรับบำเหน็จเมื่ออายุ 55
ปี แต่รับบำนาญเมื่ออายุ 60
ปีลดลง

ตัวอย่าง

แฝด ข รายได้ 15,000 บาท เข้าระบบประกันสังคม
เมื่ออายุ 30 ปี หลังแก้กฎหมายขยายอายุ

แนวทางที่ 4

เกษียณที่อายุ
60 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 60 ปี 6,375
บาทต่อเดือน ตลอดชีวิต

ไม่มีสิทธิเลือกรับบำเหน็จ

แนวทางที่ 4 สรุป

- แผลดสองคน อายุเท่ากัน ทำงานรายได้เท่ากัน แต่แผลด ก เข้าระบบประกันสังคมก่อนแผลด ข
- แผลด ก รับบำนาญได้ตั้งแต่อายุ 55 ปี แต่แผลด ข รับบำนาญได้ตั้งแต่อายุ 60 ปี
- กรณีเลือกเกษียณ 60 ทั้งคู่ แผลด ก จะเลือกรับบำเหน็จได้ แต่แผลด ข จะเลือกรับบำเหน็จไม่ได้
- เกิดความไม่เป็นธรรมต่อระบบ และยากต่อการบริหารจัดการ
- ยังไม่พบประเทศอื่นใช้แนวทางที่ 4

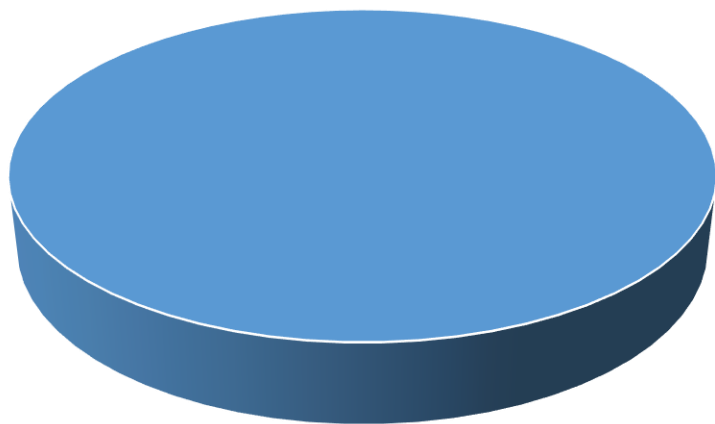
ประเทศส่วนใหญ่ขยายอายุการเกิดสิทธิโดยบังคับล่วงหน้า และไม่มีการชดเชย แต่
สปส.เสนอการชดเชย ช่วงเปลี่ยนผ่าน ตามแนวทางที่ 2 และ 3

- ✓ ผู้รับบำนาญสามารถเลือกรับการประกันสุขภาพต่อเนื่องหลังจากออกจากการเป็นผู้ประกันตนได้
- ✓ โดยให้สำนักงานประกันสังคมหักบำนาญส่วนหนึ่งเป็นเบี้ยประกันสุขภาพ
  - เช่น หากเบี้ยประกันเดือนละ 500 บาท บำนาญ 3,000 บาท จะถูกลดบำนาญเหลือ 2,500 บาท และได้รับการประกันสุขภาพโดยไม่ต้องส่งเงินสมทบ
  - สามารถช่วยเหลือผู้มีบำนาญน้อย เช่น เบี้ยประกันไม่เกิน 30% ของบำนาญ กรณีรับบำนาญ 1,000 บาท จึงคิดเบี้ยประกันเพียง 300 บาท เหลือบำนาญ 700 บาท

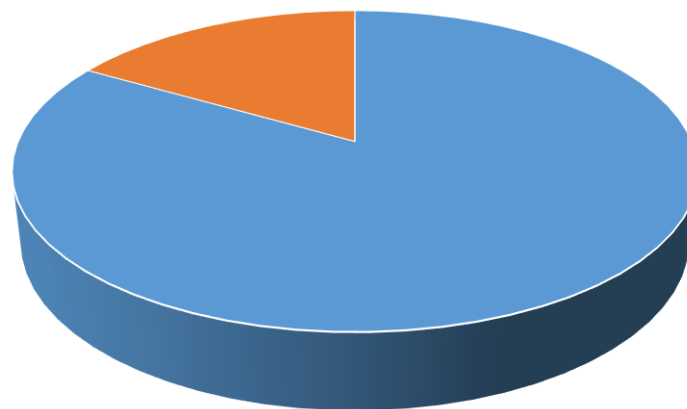
หมายเหตุ: ต้องศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน รวมถึงความเป็นไปได้ในการประกันกรณีทุพพลภาพ และเสียชีวิต ประกอบกับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการเกิดสิทธิที่เหมาะสม

รับบำนาญเต็ม

รับบำนาญและประกันสุขภาพ

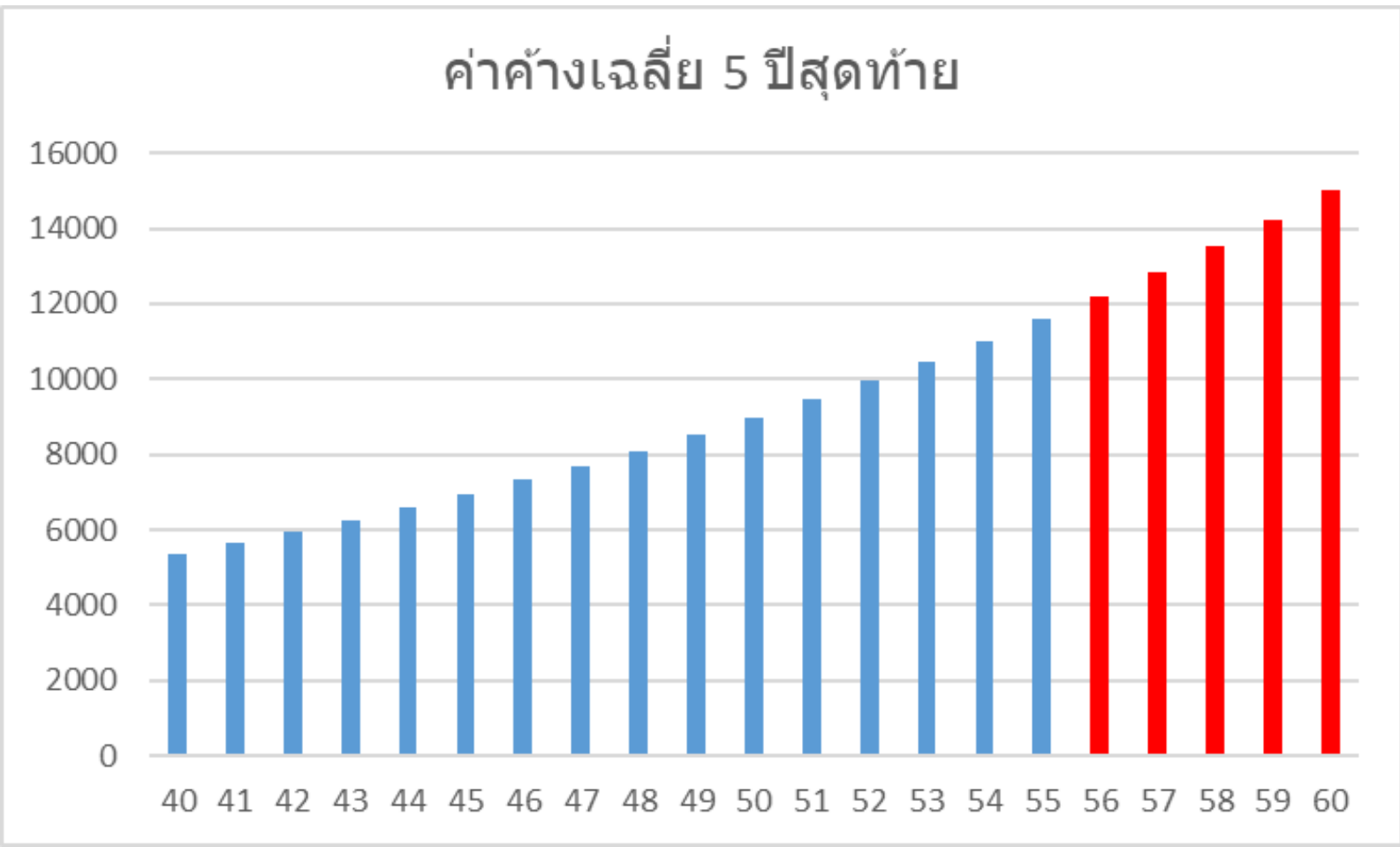
■ บำนาญ ■ ประกันสุขภาพ

จาก ค่าจ้าง 60 เดือน
สุดท้าย (5 ปี)

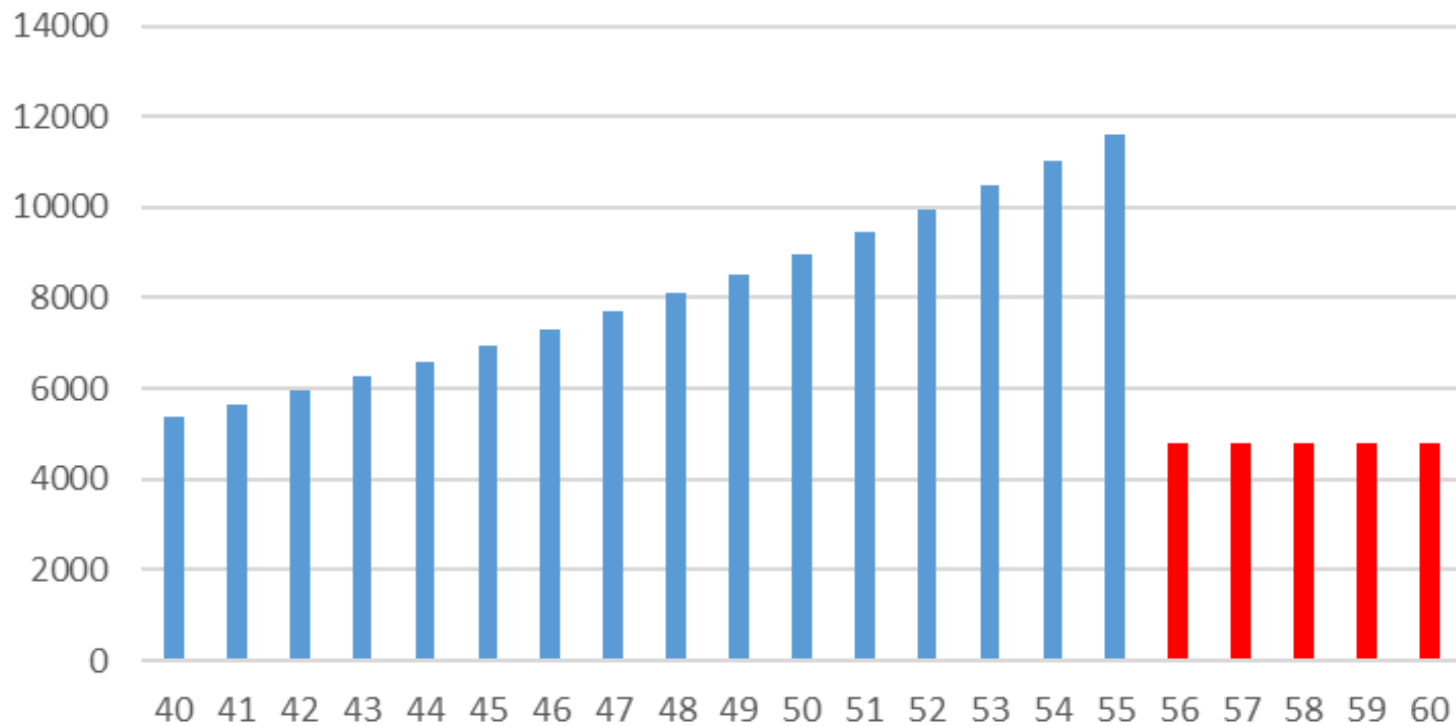
เป็น ค่าจ้างตลอดระยะเวลา
ที่ส่งเงินสมทบ และมีการปรับ
มูลค่าของค่าจ้างแต่ละเดือนให้เป็น
มูลค่าปัจจุบันก่อนนำมาเฉลี่ย

ค่าจ้างเฉลี่ย 5 ปีสุดท้าย

ค่าจ้างเฉลี่ย 5 ปีสุดท้าย ม. 39

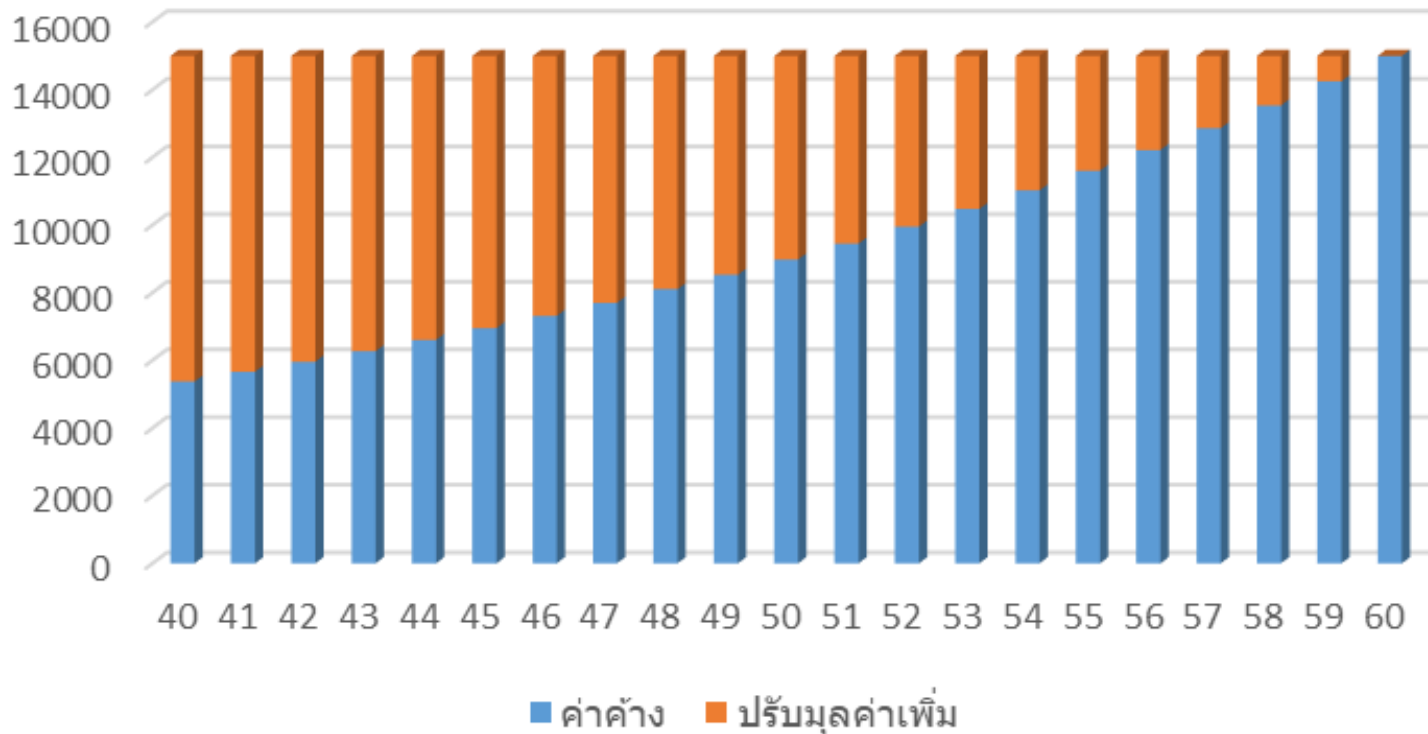
การคำนวณค่าจ้างเฉลี่ยแบบ 60 เดือนสุดท้าย

- เกิดความไม่ยุติธรรมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างของผู้ประกันตน
- ผู้ประกันตนมีค่าจ้างลดลงเมื่ออายุมากขึ้นเสียประโยชน์ รวมถึงผู้ประกันตนมาตรา 39 ที่ใช้ฐานค่าจ้างเพียง 4,800 บาทในการคำนวณ ได้บำนาญน้อย ไม่นำช่วงที่ค่าจ้างสูงก่อน 60 เดือนสุดท้ายมาคำนวณ
- ผู้ประกันตนที่เหลือเวลาอีกประมาณ 60 เดือนก่อนเกษียณและมีค่าจ้าง 20,000 บาท จะได้รับบำนาญมากเกินควรเมื่อปรับฐานค่าจ้างเป็น 20,000 บาท เนื่องจากคำนวณเฉพาะฐาน 20,000 ไม่นำ 15,000 มาคำนวณ กลายเป็นระบบเอาเปรียบผู้มีรายได้น้อย เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้สูง

สูตรใหม่ เจลี่ยตลอดอายุการทำงานและปรับมูลค่า

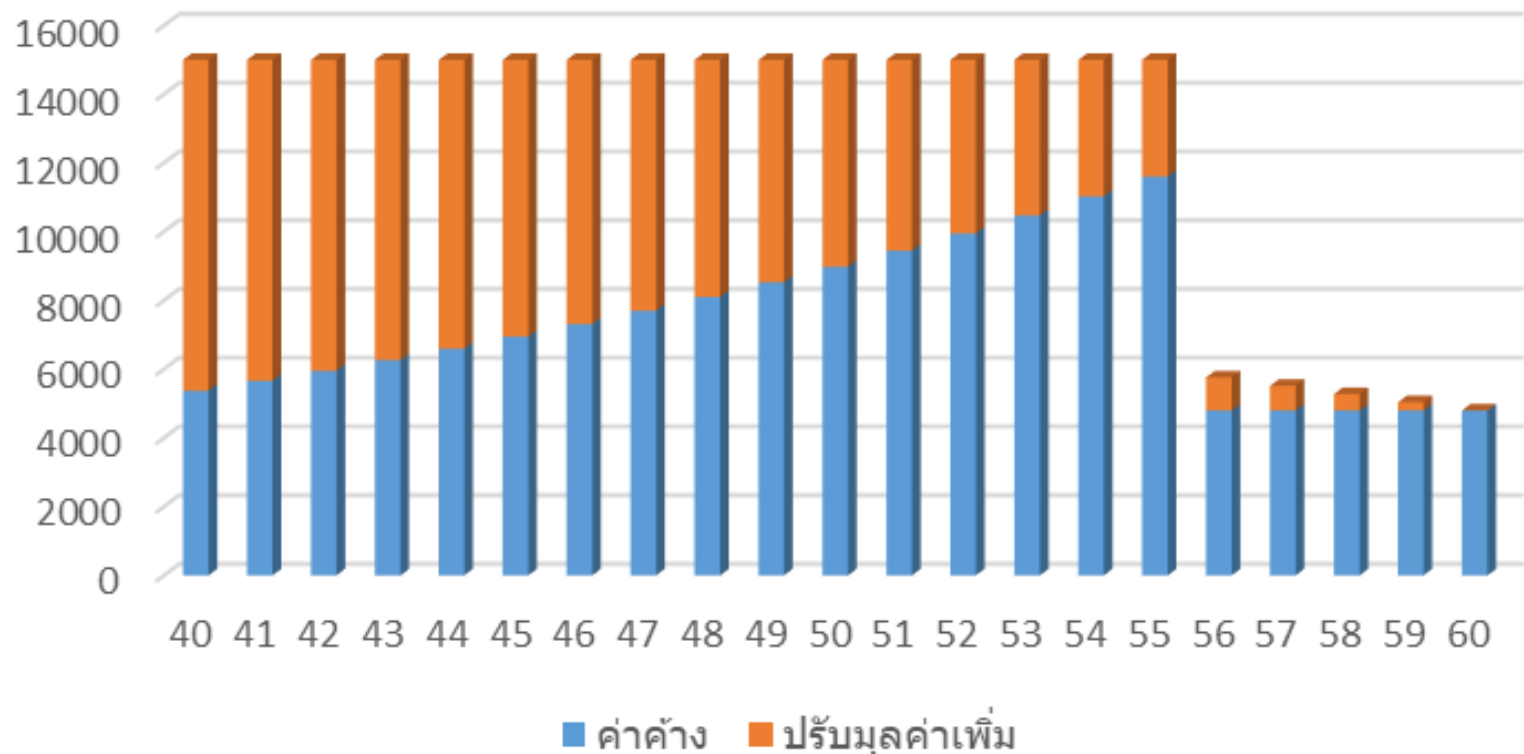
ค่าจ้างเฉลี่ยปรับมูลค่า

ค่าจ้างเฉลี่ยปรับมูลค่า ม. 39

วิธีการปรับมูลค่าของค่าจ้างแต่ละเดือนให้เป็นมูลค่าปัจจุบันก่อนนำมาเฉลี่ย

- นำเงินในแต่ละเดือนคุณดัชนีปรับมูลค่าที่สำนักงานประกันสังคมประกาศ
- ผลคุณต้องไม่เกินเพดานค่าจ้าง ณ เดือนนั้น (15,000 บาททุกปีถึงปี 2560)
- เช่น ณ ปี 2561 ดัชนีสำหรับเงินเดือนเมื่อปี 2550 คือ 2.20 ให้นำเงินเดือนในแต่ละเดือนในปีนั้นคูณ 2.20 แต่ถ้าคุณแล้วได้ผลลัพธ์เกิน 15,000 บาทให้ใช้ 15,000 บาทเป็นค่าจ้างปรับมูลค่าแทน

การปรับวิธีคำนวณค่าจ้างเฉลี่ยตลอดอายุการทำงาน

- ✓ ผู้ประกันตนได้รับบำนาญในระดับเหมาะสมกับเงินสมทบที่ส่งมา
- ✓ ผู้ที่มีค่าจ้างลดลงเมื่ออายุมาก รวมถึงผู้ประกันตนมาตรา 39 จะได้รับบำนาญเพิ่มขึ้น
- ✓ สร้างความเสมอภาคให้กับระบบบำนาญ บำนาญคำนวณจากฐานค่าจ้างที่ใช้จริงตลอดระยะเวลาการทำงาน และการปรับดัชนีจะช่วยกระจายรายได้ให้มีรายได้น้อยในอดีตได้รับบำนาญสูงขึ้น นำไปสู่บำนาญที่เพียงพอมากขึ้นของผู้ประกันตนทุกกลุ่ม

ตัวอย่าง

- นาย C และนาย D เริ่มทำงานในบริษัทเดียวกัน ปี 2542 เมื่ออายุ 35 ปี
- เงินเดือนเริ่มต้น 4,000 บาทเท่ากัน
- ต่อมาเงินเพิ่มขึ้นปีละ 5% ทุกปีเท่า ๆ กัน
- มีสิทธิรับบำนาญในปี 2562 เมื่ออายุครบ 55 ปี
- แต่นาย C อยู่กับบริษัทจนเกษียณ ส่วนนาย D ลาออกเมื่ออายุ 50 หลังจาก
นั้นสมัครมาตรา 39 ต่ออีก 5 ปี

ตัวอย่าง

นาย C เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 ตลอดการเป็นลูกจ้าง
เงินเดือนเริ่มต้นปี 2542 4,000 บาท และเพิ่มปีละ 5%

นาย C	บำนาญเดิม	บำนาญใหม่
ระยะเวลาส่งเงินสมทบ	252 เดือน (21 ปี)	252 เดือน (21 ปี)
อัตราบำนาญ	29%	29%
ค่าจ้างเฉลี่ย	9,649 บาท	10,706 บาท*
บำนาญ	2,798 บาทต่อเดือน	3,105 บาทต่อเดือน

ตัวอย่าง

นาย D เคยเป็นผู้ประกันตนมาตรา 33

เงินเดือนเริ่มต้นปี 2542 4,000 บาท และเพิ่มปีละ 5% แต่

5 ปีก่อนเกษียณเป็นพ.ต.มาตรา 39

นาย D	บำนาญเดิม	บำนาญใหม่
ระยะเวลาส่งเงินสมทบ	252 เดือน (21 ปี)	252 เดือน (21 ปี)
อัตราบำนาญ	29%	29%
ค่าจ้างเฉลี่ย	4,800 บาท	9,733 บาท*
บำนาญ	1,392 บาทต่อเดือน	2,823 บาทต่อเดือน

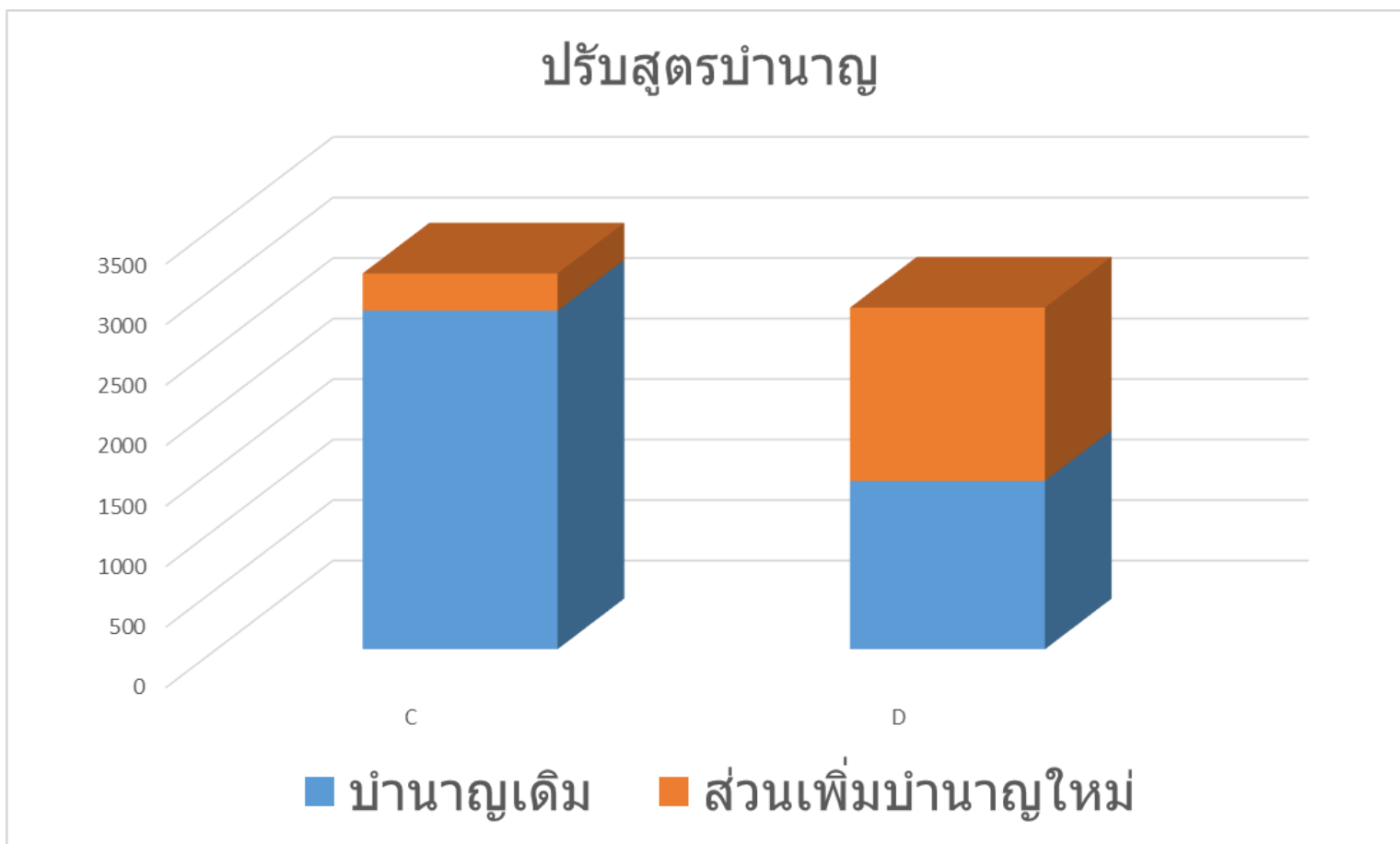
สรุป

- ทั้งสองคนทำงานบริษัทเดียวกันเงินเดือน 16 ปีแรกเท่ากัน
- นาย C ทำงานต่ออีก 5 ปี ส่วนนาย D ส่งต่อมาตรา 39 ในช่วง 5 ปีสุดท้าย
- สูตรเดิมนาย C ได้บำนาญ 2,798 บาท แต่นาย D ได้บำนาญ 1,392 บาท ต่างกันถึงเท่าตัว
- สูตรใหม่นาย C ได้บำนาญ 3,105 บาท ส่วนนาย D ได้บำนาญ 2,823 บาท ต่างกันเพียงเล็กน้อย

สูตรใหม่ บำนาญเพิ่มขึ้น

ปรับสูตรบำนาญ

Interactive Demo

คำถาม ข้อเสนอแนะ